

ע"פ 4368/21 - אורן פרסיקו, איתמר ב"ז, מערכת "העין השביעית" נגד מדינת ישראל, בנימין נתניהו, ארנון מוזס, שאול אלוביץ', איריס אלוביץ'

בית המשפט העליון

ע"פ 4368/21

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

המערערים:

1. אורן פרסיקו
2. איתמר ב"ז
3. מערכת "העין השביעית"

נ ג ד

המשיבים:

1. מדינת ישראל
2. בנימין נתניהו
3. ארנון מוזס
4. שאול אלוביץ'
5. איריס אלוביץ'

ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי ירושלים
(השופטת ר' פרידמן-פלדמן) אשר ניתנה ביום
8.6.2021 בת"פ 67104-01-20

בשם המבקשים:

עו"ד אלעד מן

בשם המשיבה 1:

עו"ד שרית חתוקה

בשם המשיב 2:

עו"ד עמית חדד; עו"ד בעז בן צור

בשם המשיב 3:

עו"ד נויט נגב; עו"ד איריס ניב סבאג

בשם המשיבים 5-4: עו"ד ג'ק חן; עו"ד מיכאל רוזן עוזר; עו"ד נעה

פירר; עו"ד יהל דאר

פסק דין

1. לפני ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים (השופט ר' פרידמן-פלדמן) אשר ניתנה ביום 8.6.2021 בגדרו של ת.פ. 67104-01-20 ואשר דחתה את בקשת המערערים ליתן הוראה למזכירות בית המשפט להעלות את קבצי הקול של הקלטות הדיונים בתיק למערכת נט המשפט וכן להתיר הקלטות אלו לפרסום פומבי. הנני דן בערעור זה מכוח האמור בסעיף 26(4) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט).
2. בהחלטה קמא נקבע כי דין בקשת המערערים להידחות "ולו מן הטעם שכיום אולמות הדיונים בבית המשפט פתוחים לציבור, ובכלל זה לעיתונאים המסקרים את המשפט". במשפט שבו מדובר מתבררת שאלת אשמתם של ראש ממשלת ישראל לשעבר, חה"כ בנימין נתניהו, ושל נאשמים נוספים בעבירות שוחד ובעבירות נוספות הקשורות לטוהר המידות בשירות הציבורי (להלן: המשפט). המערערים 1-2 הם עיתונאים המועסקים על ידי המערערת 3, גוף המתופעל על ידי עמותת "שקוף - עיתונות למען שמירת הדמוקרטיה".
3. לטענת המערערים, ההחלטה קמא יסודה בטעות - זאת, מאחר שהיא פוגעת בעבודתם הם ובעבודתם של עיתונאים אחרים המסקרים את המשפט ועל ידי כך גורעת מהעיקרון של פומביות הדיון ומסבה נזק לחופש העיתונות ולזכות הציבור לדעת. המערערים מוסיפים וטוענים כי פגיעה בזכויותיהם כעיתונאים ובאינטרסים ציבוריים שזכויות אלה משרתות היא בגדר הפרת זכות של מי שאינו בעל דין ישיר במסגרת ניהולו של הליך פלילי, שעליה ניתן לערער בזכות מכוחה של הלכת חסן (בש"פ 658/88 חסן נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(1) 670 (1991)).
4. לאחר עיון בכתובים אשר הונחו על שולחני על ידי בעלי הדין, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות.
5. הלכת חסן נסובה על זכות הערעור של מי שאינו בעל דין ישיר בהליך העיקרי, כדוגמת אדם שחוייב להעיד בניגוד לרצונו, או עד מומחה שבית משפט לא פסק לו שכר שראוי היה, לשיטתו, לפסוק לטובתו. לפי הלכת חסן, אדם כזה זוכה למעמד של בעל דין הרשאי לערער בזכות על החלטתו הסופית של בית המשפט אשר לטענתו פגעה בזכות המוקנית לו בדיון ובתור שכזאת מהווה "פסק דין" בעניינו-שלו (ראו שם, בעמ' 693-695; וראו גם בג"ץ 188/96 צירינסקי נ' סגן נשיא בית-משפט השלום בחדרה השופט עמירם שרון, פ"ד נב(3) 721, 728-729 (1998)).
6. ביסוד ההלכה עומדים שני תנאים שאין בלתם: זכות מוקנית והחלטה סופית של בית המשפט אשר דן בהליך העיקרי.
7. במקרה דנן, תנאים כאמור אינם מתקיימים. לפי סעיף 68ב(ב) לחוק בתי המשפט, הקלטת הדיון חייבת

להישמר בידי בית המשפט והזכות להאזין לה נתונה אך ורק לבעלי הדין הישירים. יתרה מכך: סעיף 68ב(ג) לחוק קובע כי הקלטת הדיון "לא תיחשב פרוטוקול הדיון" שחייב לתעד את הדיון "בדרך אמינה ומדויקת", כנדרש בסעיף 68ב(א) לחוק. למערערים ולשאר העיתונאים המורשים יש נגישות לאולם המשפט ולפרוטוקול הדיונים. בכך באה זכותם והעיקרון של פומביות הדיון על סיפוקם. למערערים ולשאר העיתונאים אין זכות מוקנית להאזין להקלטות; ובאין זכות מוקנית שנפגעה, הלכת חסן לא חלה בעניינם ואינה מקנה להם את הזכות לערער על ההחלטה קמא.

8. ההחלטה קמא, אף אינה בגדר החלטה סופית, שכן אין זה מן הנמנע שבית המשפט אשר דן במשפט יחליט ליתן פומבי להקלטת הדיון, באופן מלא או חלקי, בעתיד. אשר על כן, ההחלטה קמא אינה בגדר "פסק דין" אלא בגדר החלטת ביניים בהליך פלילי בעלת אופי דיוני מובהק, שאינה ניתנת לערעור. בהקשר זה יפים הם דבריו של השופט י' אלרון אשר נאמרו ביחס לדרישתו של פורום נאמני ארץ ישראל בליכוד לאפשר לאנשיו להיות נוכחים במשפט שבו קא עסקין חרף המגבלות שהוטלו בשל נגיף הקורונה:

"המבקשים אינם צד להליך הפלילי המתנהל בבית המשפט המחוזי, ואין להם זכות להשיג על החלטת בית המשפט המחוזי שעניינה בהגבלת מספר הנוכחים באולם הדיונים על רקע התפרצות נגיף הקורונה - שהרי אין היא בגדר "פסק דין"; וספק אם באפשרותם אף לערער עליה ברשות. אומנם, לעיתים מי שאינו צד פורמאלי להליך יוכל להשיג על החלטות שהתקבלו בו. אולם זאת, ככלל, במקרים שבהם הוא משיג על הכרעה סופית שניתנה בעניינו לאחר בירור עובדתי או משפטי, ושיש בה כדי לשנות את מערך הזכויות שהיו נתונות לו או החובות שחלו עליו באופן שיש לו נפקות משפטית - ועל כן יהיה מקום לראות בה כ"פסק דין" עליו ניתן להגיש ערעור בזכות. [...] עניינם של המבקשים אינו נמנה עם מקרים אלו. ההחלטה להגביל את הנוכחים באולם בית המשפט היא החלטה דיונית, שמטבע הדברים לא קדם לה בירור עובדתי או משפטי, ואין בה כדי להביא לשינוי מערך זכויותיהם של המבקשים באופן שיש לו נפקות משפטית. [...] משכך, החלטת בית המשפט המחוזי בעניין מגבלת האנשים הרשאים לשהות באולם הדיונים אינה מהווה "פסק דין" בעניינם של המבקשים, ואין להם זכות להגיש עליה ערעור. בהתאם לכך, לא היה כל צורך לקיים דיון בהשגתם על ההחלטה בפני מותב תלתא."

ראו ע"פ 2459/21 פורום נאמני ארץ ישראל בליכוד נ' מדינת ישראל, פסקאות 8-9 (27.5.2021) (הפניות לפסיקה הושמטו - א.ש.).

9. בטרם אסיים, ברצוני להעיר הערה בנוגע למהות הערעור אשר מוגש על ידי עד, או על ידי אדם אחר שאינו נאשם, שלטענתו הפך להיות "בעל דין" מכוחה של הלכת חסן בעקבות החלטת בית-משפט בהליך פלילי אשר פגעה בזכות המוקנית לו בדיון. ערעור כזה, לפי מהותו, הוא ערעור אזרחי, ולא ערעור פלילי, ועל כן יש להגישו כערעור אזרחי בהתאם להוראות פרק י"ז לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, אשר כוללות חובה להפקיד בבית המשפט ערובה להוצאות המשיבים (ראו: תקנה 135 לתקנות). סבורני, כי עלינו למנוע את עקיפת ההוראות הללו על ידי מי שבחר להגיש ערעור פלילי כשאינו בגדר נאשם.

10. הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ד בתמוז התשפ"א (4.7.2021).

עמוד 3

ש ו פ ט
